

DIAGNOZA

służąca wyznaczeniu
obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji
dla Gminy Oświęcim
na lata 2016-2023

Oświęcim, 2016

Instytut Rozwoju Miast

Zakład Polityki Miejskiej i Rewitalizacji

1. Antoni Matuszko – kierownik projektu
2. Kamil Nowak
3. Wojciech Dawid
4. Dariusz Mikołajczyk
5. Katarzyna Kudłacz
6. Martyna Tylka
7. Marta Ziółkowska

Spis treści

I. Wprowadzenie ... 4
II. Procedura delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ... 6
III. Wyznaczenie jednostek urbanistycznych ... 7
IV. Określenie negatywnych zjawisk w zamieszkałych jednostkach urbanistycznych ... 10
V. Analiza sfery społecznej ... 21
ETAP 1 ... 21
ETAP 2 ... 22
ETAP 3 ... 23
ETAP 4 ... 24
VI. Analiza pozostałych sfer ... 25
SFERA GOSPODARCZA ... 25
SFERA ŚRODOWISKOWA ... 26
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA ... 27
SFERA TECHNICZNA ... 30
VII. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego ... 35
VIII. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji ... 36
Obszary zamieszkałe ... 36
Obszary niezamieszkałe ... 36
IX. Podsumowanie ... 37

I. WPROWADZENIE

Gmina Oświęcim jest gminą wiejską położoną w południowej Polsce, w zachodniej części województwa małopolskiego, w powiecie oświęcimskim. W jej skład wchodzi 13 sołectw: Babice, Broszkowice, Brzezinka, Dwory Drugie, Grojec, Harmęże, Pławy, Poręba Wielka, Rajsko, Stawy Monowskie, Włosienica, Zaborze oraz Stawy Grojeckie, które zostały wyodrębnione z sołectwa Grojec 1 stycznia 2016 roku. Z uwagi, iż większość danych statystycznych dostępna jest dla 2015 roku, w niniejszym opracowaniu Stawy Grojeckie zostały ujęte zgodnie z poprzednim podziałem. Ponadto w granicach sołectwa Grojec mieści się miejscowość Łazy, która w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Oświęcim traktowana jest jako osobna jednostka, co było powodem włączenia jej do analizy. Należy zaznaczyć, iż miasto Oświęcim nie wchodzi w skład gminy. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2014, powierzchnia gminy wynosiła 74,5 km^2. Natomiast liczba ludności w 2015 roku, według ewidencji ludności otrzymanej z Urzędu Gminy wynosiła 18 332 osoby. Dane te pozwoliły obliczyć średnią gęstość zaludnienia w gminie, która wyniosła 241 osób/km^2.

Najwięcej mieszkańców na koniec 2015 roku zamieszkiwało sołectwo Grojec (3124 os.). Nieznacznie mniejsza była populacja Zaborza (2874 os.). Z kolei najmniej mieszkańców liczyły Dwory Drugie (316 os.) oraz Stawy Monowskie (315 os.). Ponadto najwyższą gęstość zaludnienia posiadały Broszkowice (506,8 os./km^2). Powyższe dane przedstawiono w **tabeli 1**.

Tabela 1. Powierzchnia, liczba ludności oraz gęstość zaludnienia w poszczególnych sołectwach w gminie wiejskiej Oświęcim w 2015 roku

Tabela 1. Powierzchnia, liczba ludności oraz gęstość zaludnienia w poszczególnych sołectwach w gminie wiejskiej Oświęcim w 2015 roku

Jednostka terytorialna	Powierzchnia [km^2]	Liczba ludności [os.]	Gęstość zaludnienia [os./km^2]
Babice	6,66	1 911	286,9
Brzezinka	6,75	2 332	345,5
Brzoszkowice	1,18	598	506,8
Dwory Drugie	3,05	316	103,6
Grojec	14,68	3 124	212,8
Harmęże	4,49	693	154,3
Łazy	2,23	419	187,9
Pławy	2,68	382	142,5
Poręba Wielka	10,35	2 205	213,0
Rajsko	6,44	1 550	240,7
Stawy Monowskie	3,56	315	88,5
Włosienica	6,69	1 613	241,1
Zaborze	5,98	2 874	480,6
Razem	**74,5**	**18 332**	**246,1**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Oświęcim.

Gmina Oświęcim cechuje się korzystnym położeniem komunikacyjnym. Głównymi drogowymi szlakami komunikacyjnymi przebiegającymi przez teren gminy są drogi krajowe nr 44 (Tychy – Oświęcim – Zator), nr 933 (Chrzanów – Oświęcim- Pszczyna) oraz nr 948 (Oświęcim – Kęty). Ponadto przez teren gminy przebiegają linie kolejowe: nr 93 (Trzebinia-Zebrzydowice) i nr 94 (Kraków-Oświęcim). Bardzo ważnym elementem w rozwoju gminy jest jej położenie na styku dwóch województw: małopolskiego oraz śląskiego. Pomiędzy nimi znajdują się trzy duże miasta takie jak: Kraków (ok. 70 km), Katowice (ok.35 km) i Bielsko-Biała (ok. 35km).

Należy podkreślić, iż infrastruktura komunikacyjna na obszarze gminy pozwala łatwo dotrzeć autostradą A4 do międzynarodowych portów lotniczych Kraków-Balice (ok. 60 km) oraz Katowice-Pyrzowice (ok. 70 km).

Funkcje spełniane przez gminę pozwalają na określenie jej oddziaływania i pomagają w delimitacji obszarów funkcjonalnych gminy. W **tabeli 2** scharakteryzowano główne z nich. Należy zwrócić uwagę, iż siedziba gminy, a więc i obsługa administracyjna tej jednostki samorządu terytorialnego znajduje się poza granicami gminy, na terenie miasta Oświęcim.

Tabela 2. Funkcje spełniane przez gminę Oświęcim

Lp.	Funkcje gminy	Opis
1	Administracyjna	Gmina Oświęcim jest gminą wiejską. Siedziba Urzędu Gminy znajduje się na terenie miasta, przy ulicy Zamkowej 12.
2	Handlowo-usługowa	Na terenie gminy swoją działalność prowadzą firmy z sektora handlu i usług. Są to głównie punkty handlowe i gastronomiczne.
3	Mieszkaniowa	W 2014 roku na terenie gminy było 5 318 mieszkań użytkowych, w których przeciętna wielkość użytkowa mieszkania na osobę wynosiła 31,7 m^2. Na badanym obszarze dominuje zabudowa jednorodzinna. Mieszkania w większości wyposażone są w podstawowe media oraz infrastrukturę.
4	Komunikacyjna	Przez teren gminy przebiegają drogi krajowe nr 44 (Tychy-Oświęcim-Zator), nr 933 (Chrzanów-Oświęcim-Pszczyna) oraz nr 948 (Oświęcim-Kęty). Komunikacja zbiorowa w gminie obsługiwana jest przez Miejski Zakład Komunikacji Oświęcim, a na trasach dalekich przez prywatnych przewoźników.
5	Edukacyjna	Na terenie gminy funkcjonuje 7 przedszkoli publicznych oraz 2 niepubliczne, 7 szkół podstawowych i 2 gimnazja.
6	Ochrony zdrowia i opieki medycznej	Na terenie gminy podstawową opiekę medyczną zapewniają trzy przychodnie i prywatne praktyki lekarskie. W gminie funkcjonuje jeden punkt apteczny.
7	Pomocy społecznej	W gminie zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
8	Kulturalna	Głównymi podmiotami realizującymi zadania z zakres promowania kultury są: m.in. Gminna Biblioteka Publiczna w Grojcu, Koło Gospodyń Wiejskich, zespoły śpiewające i tańczące. Ponadto na terenie gminy odbywa się szereg cyklicznych imprez kulturalne.
9	Turystyczna	Gmina Oświęcim jest atrakcyjnym miejscem do spędzania wolnego czasu. W okolicy wytyczone zostały trasy spacerowe oraz ścieżki

		rowerowe. W gminie znajduje się osiem obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Szczególnym miejscem na terenie gminy jest powstałe w 1947 r. muzeum Auschwitz II – Birkenau w Brzezince, które powstało w miejscu byłych obozów koncentracyjnych. Obiekt ten został wpisany na światową listę Dziedzictwa UNESCO. Dwa obiekty na terenie gminy znajdują się na Szlaku Architektury Drewnianej. Ponadto zlokalizowanych jest tu 5 ośrodków zapewniających bazę noclegową.
10	Sportowo - rekreacyjna	W 2014 roku na terenie gminy Oświęcim działało 10 klubów sportowych. Za infrastrukturę sportową i rekreacyjną odpowiada Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, który opiekuje się 15 boiskami sportowymi i kilkunastoma placami zabaw.

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim, część A – uwarunkowania rozwoju; Urząd Gminy Oświęcim; BDL GUS.

II. PROCEDURA DELIMITACJI OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Przedstawiona procedura delimitacji spełnia wymogi *ustawy o rewitalizacji z 2015 r.* w zakresie zbierania i przetwarzania, a także sposobu wizualizacji danych. Przyjęta metodologia, opracowana w Instytucie Rozwoju Miast, składała się z trzech etapów:

1. W pierwszej kolejności wyznaczono zamieszkałe jednostki urbanistyczne, stanowiące niepodzielne na kolejnych etapach prac fragmenty obszaru gminy, dla których zbierane i przetwarzane są dane dotyczące zjawisk w sferze społecznej, jak również w pozostałych sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Wstępny podział został poddany konsultacjom z przedstawicielami Urzędu Gminy Oświęcim. Po zakończeniu konsultacji i naniesieniu uwag zatwierdzony został ostateczny podział na jednostki urbanistyczne.
2. Kolejnym etapem było przeprowadzenie analizy wskaźnikowej i wskazanie obszaru zdegradowanego. Szczegółowej analizie poddano zebrane dane dotyczące degradacji w sferze społecznej. Wykorzystując wskaźnik syntetyczny wskazano te jednostki urbanistyczne, w których występuje kryzys w tej sferze. Ponadto, dla wszystkich analizowanych jednostek urbanistycznych zebrano informacje o degradacji dotyczącej sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W ten sposób wskazano zdegradowane podobszary zamieszkałe.
3. Spośród zamieszkałych jednostek urbanistycznych uznanych za zdegradowane (tj. tych, na których natężenie kryzysu było najwyższe), jako obszar rewitalizacji wskazano 2 jednostki zamieszkałe.

III. WYZNACZENIE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH

Pierwszym etapem w procesie delimitacji jest wyznaczenie zamieszkałych, homogenicznych jednostek urbanistycznych. Jednostki te mają za zadanie uchwycenie specyfiki poszczególnych terenów, zwłaszcza funkcji dominującej na określonym obszarze, sposobu zagospodarowania przestrzennego oraz intensywności użytkowania, w pełni umożliwiając analizę zróżnicowania przestrzeni gminnej w kontekście wyznaczania obszarów zdegradowanych. Jedną z wielu zalet prowadzenia analiz w tak wyznaczonych jednostkach jest wysoka porównywalność wskaźników.

W procedurze wyznaczania jednostek urbanistycznych wykorzystano informacje dotyczące granic administracyjnych, obszaru zabudowy i użytkowania terenu, użytkowania gruntów, występowania dróg, cieków i obszarów cennych przyrodniczo.

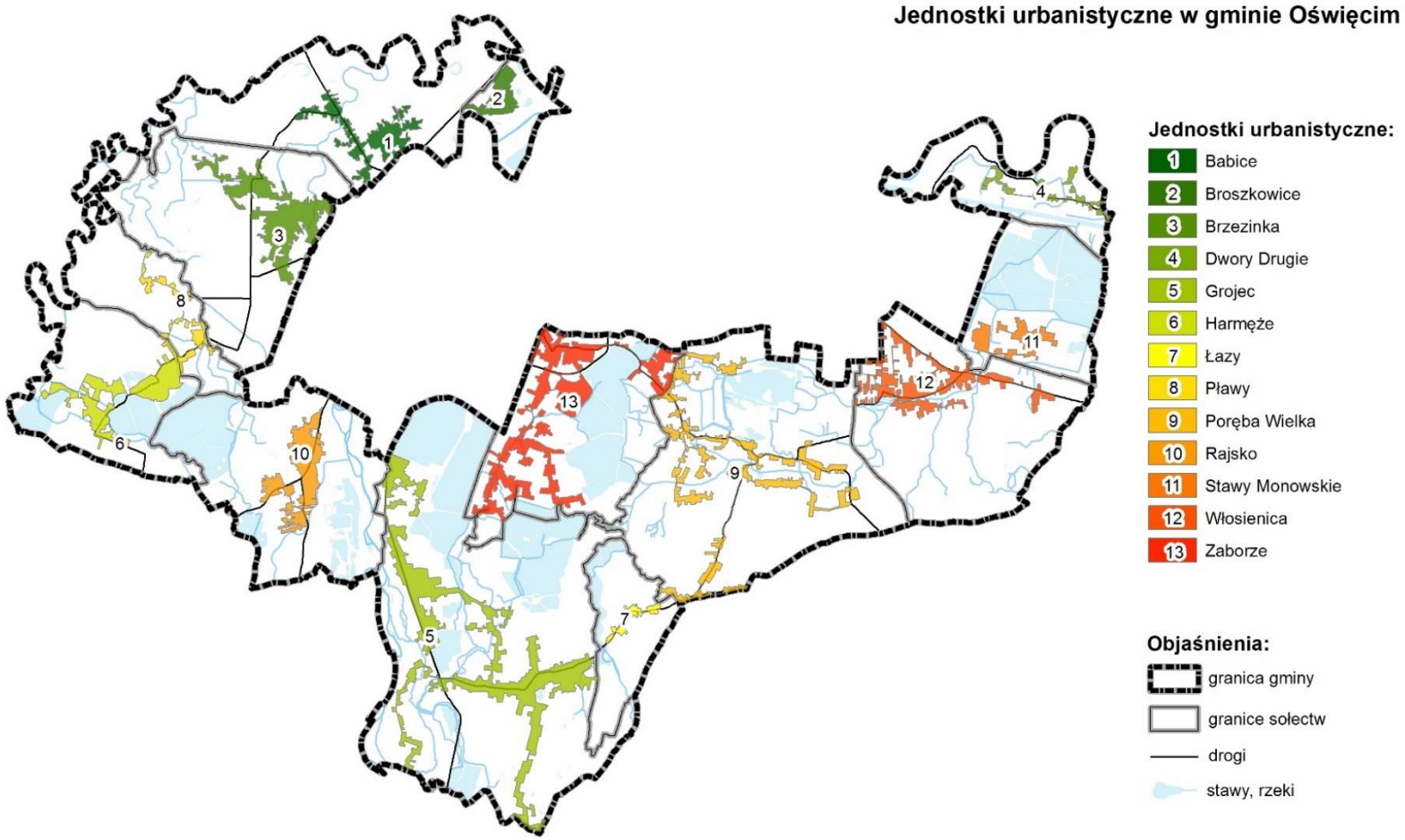
Tabela 3. Dane wykorzystane w procedurze wyznaczania jednostek urbanistycznych

Czynnik	Źródło danych	Zakres wykorzystywanych informacji	Przykładowe zestawy danych
Granice administracyjne	- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - Urząd Gminy Oświęcim	- granice sołectw - granica gminy - inne granice	- Państwowy Rejestr Granic - BDOT 10k - statuty sołectw
Urbanizacja	- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - Urząd Gminy Oświęcim	- obszar zabudowy - użytkowanie terenu - granice administracyjne	- mapa topograficzna - ortofotomapa - BDOT 10k
Morfologia	- Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu - Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - Urząd Gminy Oświęcim	- użytkowanie gruntów - drogi	- ewidencja gruntów i budynków Gminy Oświęcim - ortofotomapa Gminy Oświęcim - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
Przyrodnicze	- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej	- wody powierzchniowe - obszary cenne przyrodniczo	- BDOT 10k

Na podstawie powyższych danych w obrębie gminy Oświęcim wyznaczono 13 zamieszkałych jednostek urbanistycznych, które przedstawiono w **tabeli 4** oraz na **rycinie 1**. Poniższa delimitacja nawiązuje do granic sołectw z 2015 roku. Największą jednostką urbanistyczną pod względem powierzchni i liczby mieszkańców jest Grojec (2,63% powierzchni i 15,34% mieszkańców), z kolei najmniejszy odsetek powierzchni (0,23%) i mieszkańców (1,32%) cechuje Dwory Drugie.

Tabela 4. Powierzchnia oraz liczba ludności w poszczególnych jednostkach urbanistycznych w Gminie Oświęcim (2015 r.)

Jednostka urbanistyczna	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Odsetek powierzchni [%]	Mieszkańcy [os.]	Odsetek mieszkańców [%]
1	Babice	51,82	0,69	1 216	6,63
2	Broszkowice	21,70	0,29	521	2,84
3	Brzezinka	89,10	1,19	2 011	10,97
4	Dwory Drugie	17,02	0,23	242	1,32
5	Grojec	196,64	2,63	2 813	15,34
6	Harmęże	63,05	0,84	686	3,74
7	Łazy	10,48	0,14	243	1,33
8	Pławy	21,10	0,28	337	1,84
9	Poręba Wielka	102,76	1,37	1 678	9,15
10	Rajsko	58,82	0,79	1172	6,39
11	Stawy Monowskie	27,42	0,37	309	1,69
12	Włosienica	74,59	1,00	1 456	7,94
13	Zaborze	137,18	1,83	2 620	14,29
Suma:		**871,68**	**11,65**	**15 304**	**83,48**

Rysunek 1. Wyznaczone jednostki urbanistyczne na terenie gminy Oświęcim

IV. OKREŚLENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK W ZAMIESZKAŁYCH JEDNOSTKACH URBANISTYCZNYCH

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji (art. 9 ust. 1) za **obszar zdegradowany** uznaje się obszar charakteryzujący się występowaniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), a także w przynajmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W analizie służącej określeniu kryzysu w poszczególnych sferach wykorzystano wskaźniki charakteryzujące negatywne zjawiska w wyznaczonych uprzednio jednostkach urbanistycznych. Zestawienie wskaźników zastosowanych do obliczeń przedstawiono w **tabelach 5** i **6**.

Tabela 5. Sfera społeczna – zjawiska wraz z wykorzystanymi wskaźnikami (stan na 2015 rok)

Zjawisko	Przykładowe wskaźniki	Źródło danych
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy
UBÓSTWO	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców	Powiatowa Komenda Policji
POZIOM EDUKACJI	Średnie wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty	Urząd Gminy
AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA	Frekwencja w wyborach parlamentarnych	Państwowa Komisja Wyborcza

Tabela 6. Sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna i techniczna – zjawiska oraz wykorzystane wskaźniki i mierniki (stan na 2015 rok)

Sfera	Zjawisko	Przykładowe wskaźniki	Źródło danych
GOSPODARCZA	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Odsetek aktywnych przedsiębiorców	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
ŚRODOWISKOWA	ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA	Poziom średniodobowego stężenia pyłu PM10	Urząd Gminy
	ZAGROŻENIE POWODZIĄ	Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi 1% - raz na 100 lat	Informatyczny System Osłony Kraju
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	Liczba kursów komunikacji miejskiej na dobę w dniu roboczym	Miejski Zakład Komunikacyjny sp. z. o. o. w Oświęcimiu
		Średnia odległość od przystanku komunikacji publicznej	Miejski Zakład Komunikacyjny sp. z. o. o. w Oświęcimiu/ Baza Danych Obiektów Topograficznych

TECHNICZNA	STAN TECHNICZNY BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	Ocena stanu technicznego budynków użyteczności technicznej	Urząd Gminy, opinie mieszkańców

W zależności od rodzaju otrzymanych danych zastosowano określone metody omówione poniżej.

Wskaźnikiem pozwalającym ocenić aktywność obywatelską mieszkańców jest frekwencja w wyborach. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Państwową Komisję Wyborczą, gminę Oświęcim cechowała wysoka frekwencja wyborcza, która przewyższała średnie wyniki na poziomie kraju. W przypadku wyborów prezydenckich z 2015 r. do urn poszło 62,52% osób uprawnionych do głosowania, z kolei frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r. wyniosła 61,04%. Do przedstawienia zróżnicowania zjawiska na poziomie jednostek urbanistycznych posłużono się frekwencją w wyborach parlamentarnych w 2015 roku, którą przeliczono według poniższej metody.

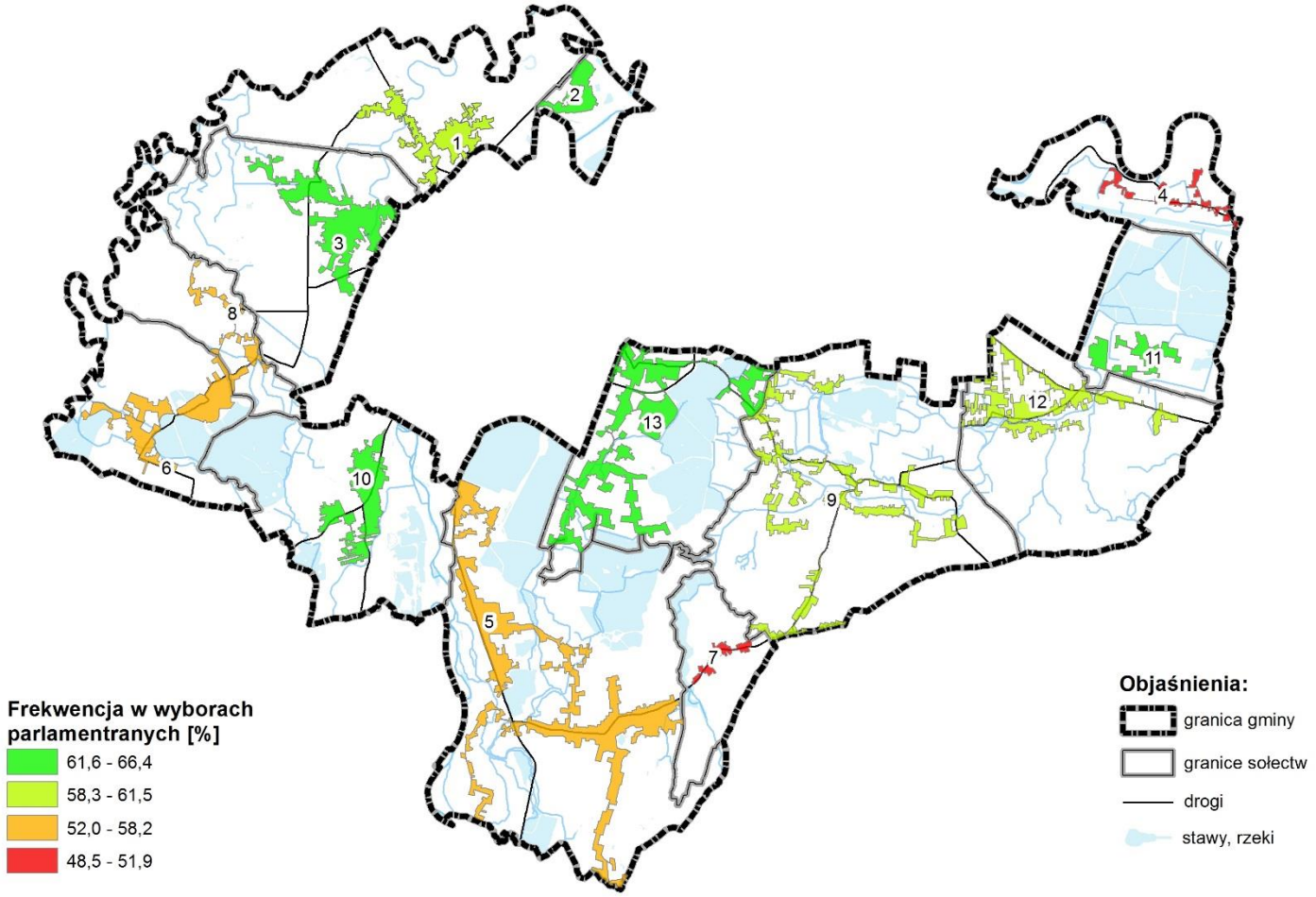
Wskaźnik - Frekwencja w wyborach parlamentarnych (2015)

1. **Dane**
    a. Dane dotyczące wyników wyborów parlamentarnych z października 2015 roku (źródło: Państwowa Komisja Wyborcza)
    b. Granice obwodów wyborczych (źródło: obwieszczenie władz gminy na stronie BIP)
2. **Przetwarzanie danych**
    a. Dane dotyczące frekwencji w wyborach:
        - Z arkusza kalkulacyjnego zawierającego wyniki wyborów parlamentarnych wybrano wyniki dla wszystkich obwodów znajdujących się w gminie Oświęcim. Sporządzono osobny plik zawierający wyłącznie te dane.
    b. Dane demograficzne:
        - Obliczono liczbę osób uprawnionych do głosowania (czyli powyżej 18 roku życia) zameldowanych pod danym adresem.
    c. Granice obwodów wyborczych:
        - Zwektoryzowano granice obwodów wyborczych.
    d. Do każdego obwodu przypisano wysokość frekwencji pozyskaną z PKW.
3. **Analiza Danych**
    a. Używając narzędzia *Intersection* wyznaczono części wspólne obwodów wyborczych oraz jednostek urbanistycznych (komórki)
    b. W przypadku, gdy w jednostce znalazł się więcej niż jeden okręg wyborczy frekwencję przeliczano używając średniej ważonej z wykorzystaniem liczby ludności uprawnionej do głosowania w danej komórce.

$$F = \sum_{i=1}^{n} \frac{w_i x_i}{l_i}$$

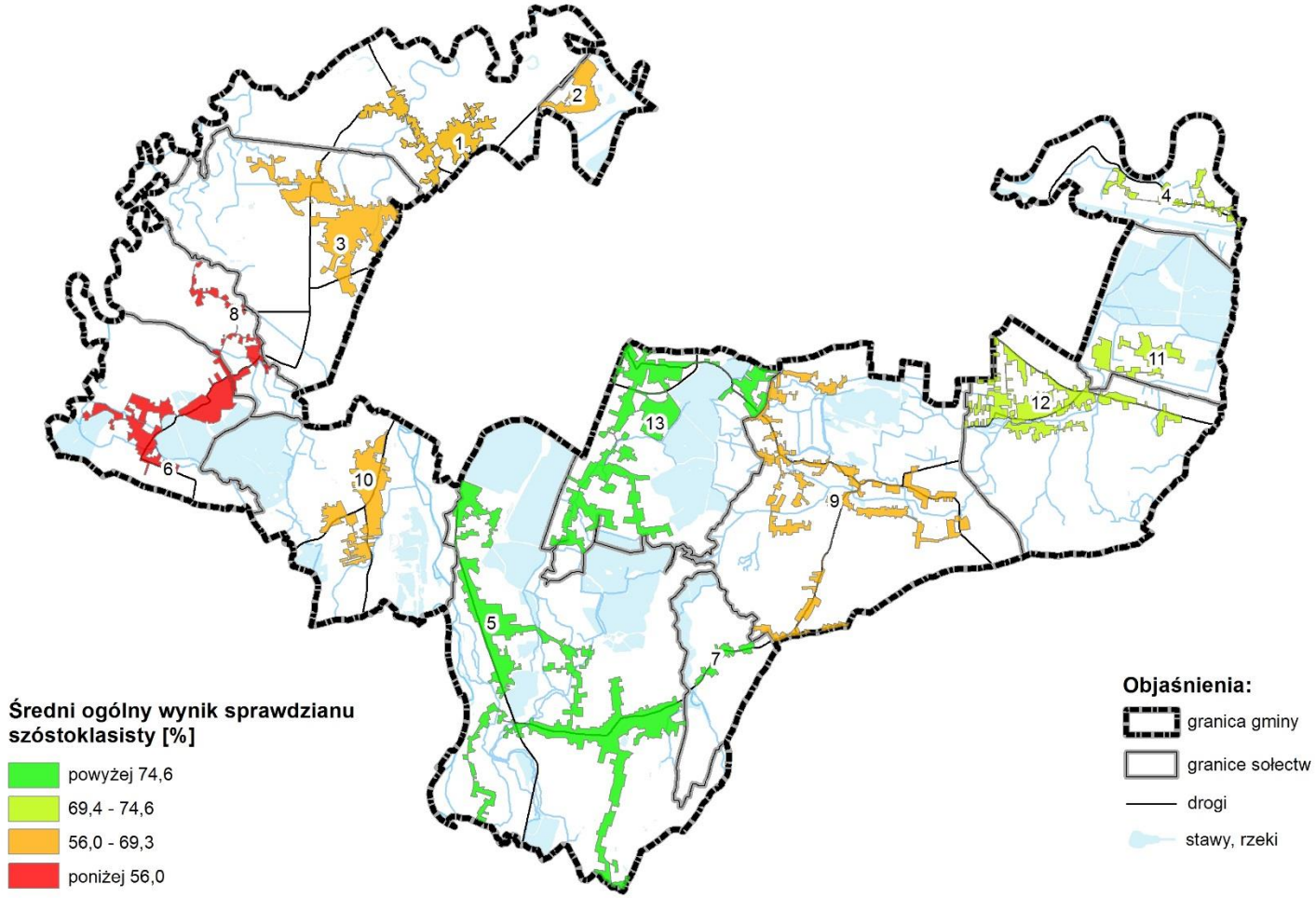
Gdzie:
F – średnia frekwencja dla jednostki urbanistycznej
w – liczba mieszkańców uprawnionych do głosowania w komórce
l – liczba mieszkańców uprawnionych do głosowania w całej jednostce
x – frekwencja w obwodzie wyborczym odpowiadającym komórce
n – liczba komórek w jednostce urbanistycznej

4. Wizualizacja danych

Rysunek 2. Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015 r.

Analogiczna metoda została również zastosowana w przypadku **średniego ogólnego wyniku sprawdzianu szóstoklasisty (2015)**. Wskaźnik ten świadczy o jakości usług w dziedzinie edukacji i cechuje się stosunkowo największym powiązaniem przestrzennym, z uwagi na funkcjonowanie obwodów szkół podstawowych, które wyznacza się na mocy przepisów prawa oświatowego. Oznacza to, iż każdy z obwodów ma przypisany określony obszar bądź miejscowości, z których przyjmuje dzieci. Sprawdzian po VI klasie szkoły podstawowej weryfikuje wiedzę uczniów z języka polskiego, matematyki oraz języka obcego. Wyniki uzyskane przez uczniów na trenie gminy Oświęcim w 2015 roku były wyższe od średnich krajowych i zbliżone do wojewódzkich. Średni wynik z języka polskiego w gminie wyniósł 74% (1 p. p. powyżej średniej krajowej), z matematyki 66% (5 p. p. powyżej średniej krajowej) i z języka angielskiego 79% (1 p. p. powyżej średniej krajowej). W skali gminy najlepsze wyniki z języka polskiego (84,7%) i matematyki (78,3%) uzyskała placówka w Grojcu. Z kolei najlepszy rezultat z języka angielskiego odnotowała szkoła w Brzezince. Średnie wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty dla jednostek urbanistycznych zaprezentowano w zestawieniu zbiorczym (**tabela 7**).

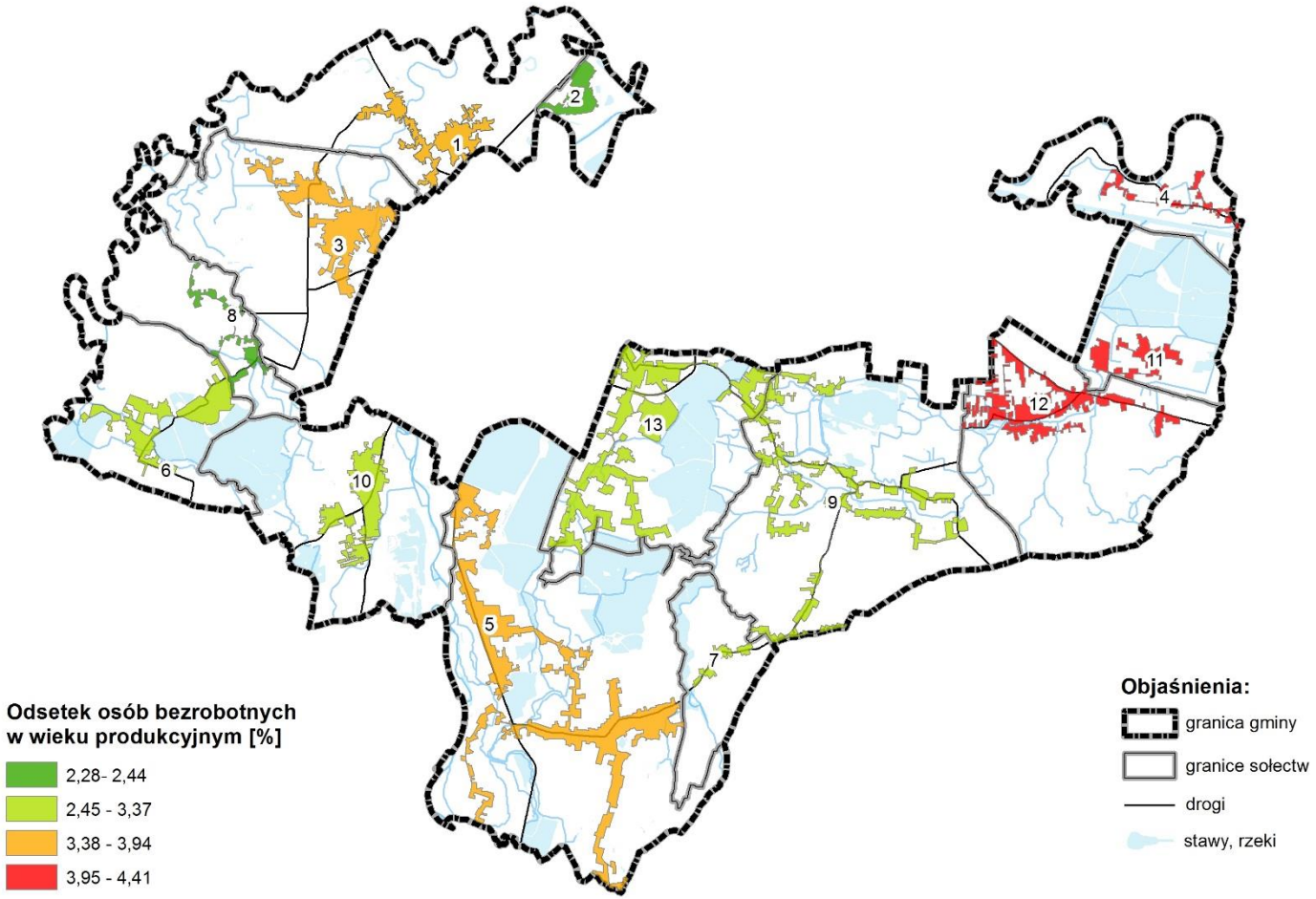
Rysunek 3. Średnie wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty w 2015 r.

Istotnym elementem oceny kryzysu w sferze społecznej jest zjawisko bezrobocia. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu, w 2014 roku na terenie gminy Oświęcim zarejestrowanych było 475 bezrobotnych. Na przestrzeni lat 2004-2014 ich liczba dynamicznie się zmieniała. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, najwięcej osób posiadających ten status zanotowano w 2004 roku (855 osób). Od tego czasu aż do 2009 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych znacząco spadała, aż do 422 osób. Następnie od 2009 roku do 2012 roku miała miejsce tendencja wzrostowa. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła w tym czasie do 627 osób. Po tym okresie ponownie nastąpiła tendencja malejąca.

Miarodajnym wskaźnikiem poziomu bezrobocia jest procentowy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym. W 2014 roku w gminie Oświęcim wskaźnik ten wynosił 4,1% i znacząco spadł w odniesieniu do roku 2004, gdy wynosił 8,4%. Należy podkreślić, iż wskaźnik ten w 2014 roku był zdecydowanie poniżej średniej dla kraju (7,5%), województwa małopolskiego (6,6%) oraz powiatu oświęcimskiego (5,9%). Poniżej przedstawiono sposób obliczeń tego wskaźnika w 2015 roku dla wszystkich trzynastu jednostek terytorialnych uwzględnionych w **tabeli 1**.

Wskaźnik – Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (2015)

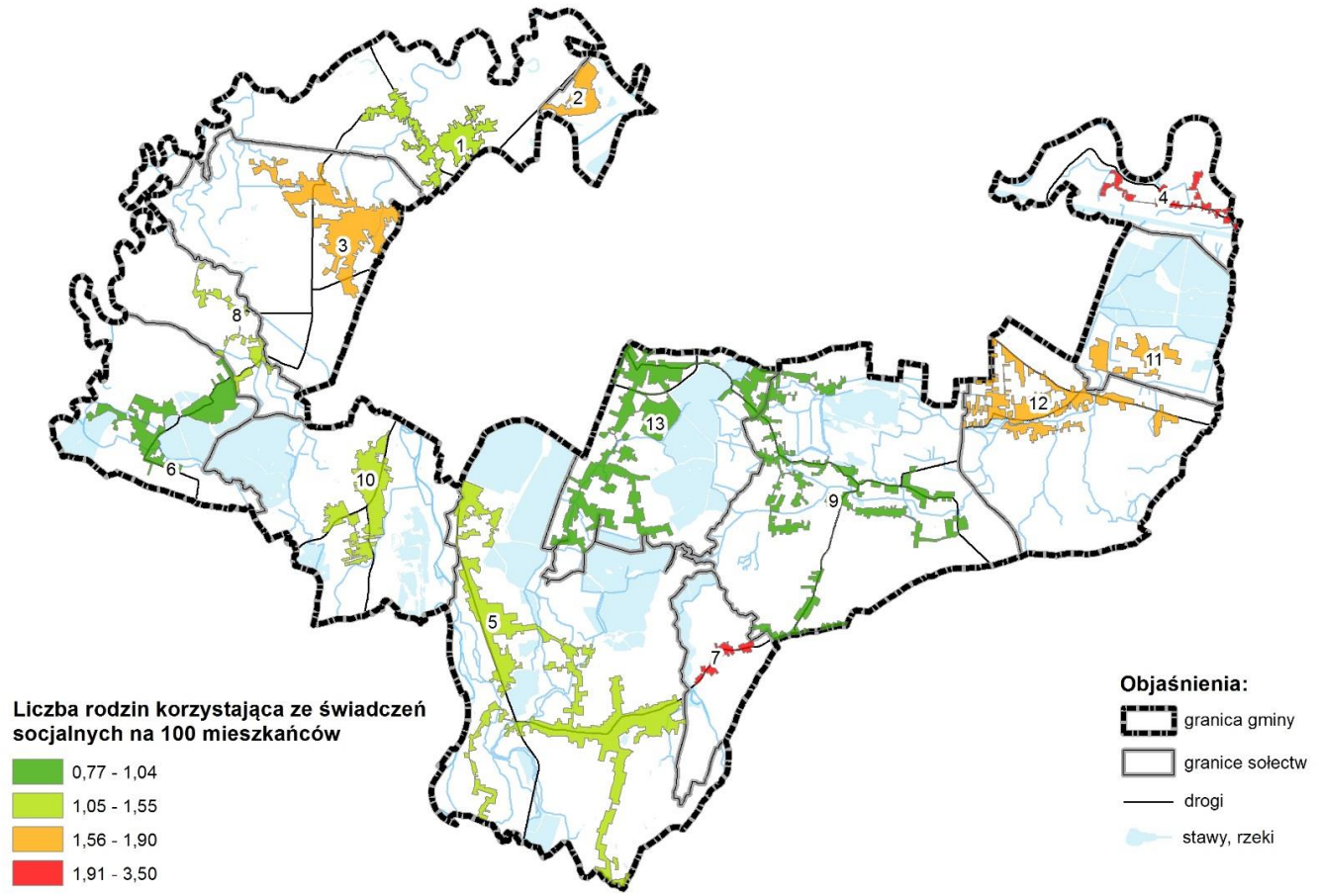
1. **Dane**
    a. Liczba osób bezrobotnych na poziomie sołectwa (źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu)
    b. Granice jednostek terytorialnych
2. **Przetwarzanie danych**
    a. Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych:
        - Arkusz kalkulacyjny zawierający liczbę osób bezrobotnych w poszczególnych sołectwach w gminie Oświęcim
    b. Dane demograficzne:
        - Obliczono liczbę osób w wieku produkcyjnym w danych jednostkach/ sołectwach (na podstawie ewidencji ludności pozyskanej z Urzędu Gminy w Oświęcimiu)
    c. Granice jednostek:
        - Zwektoryzowano granice jednostek/sołectw
    d. Do każdej jednostki przypisano proporcjonalnie liczbę osób bezrobotnych
3. **Analiza danych**
    a. Odsetek osób bezrobotnych wyrażony procentowo otrzymano poprzez odniesienie osób bezrobotnych w poszczególnej jednostce do liczby osób w wieku produkcyjnym, która ją zamieszkuje
4. **Wizualizacja danych**

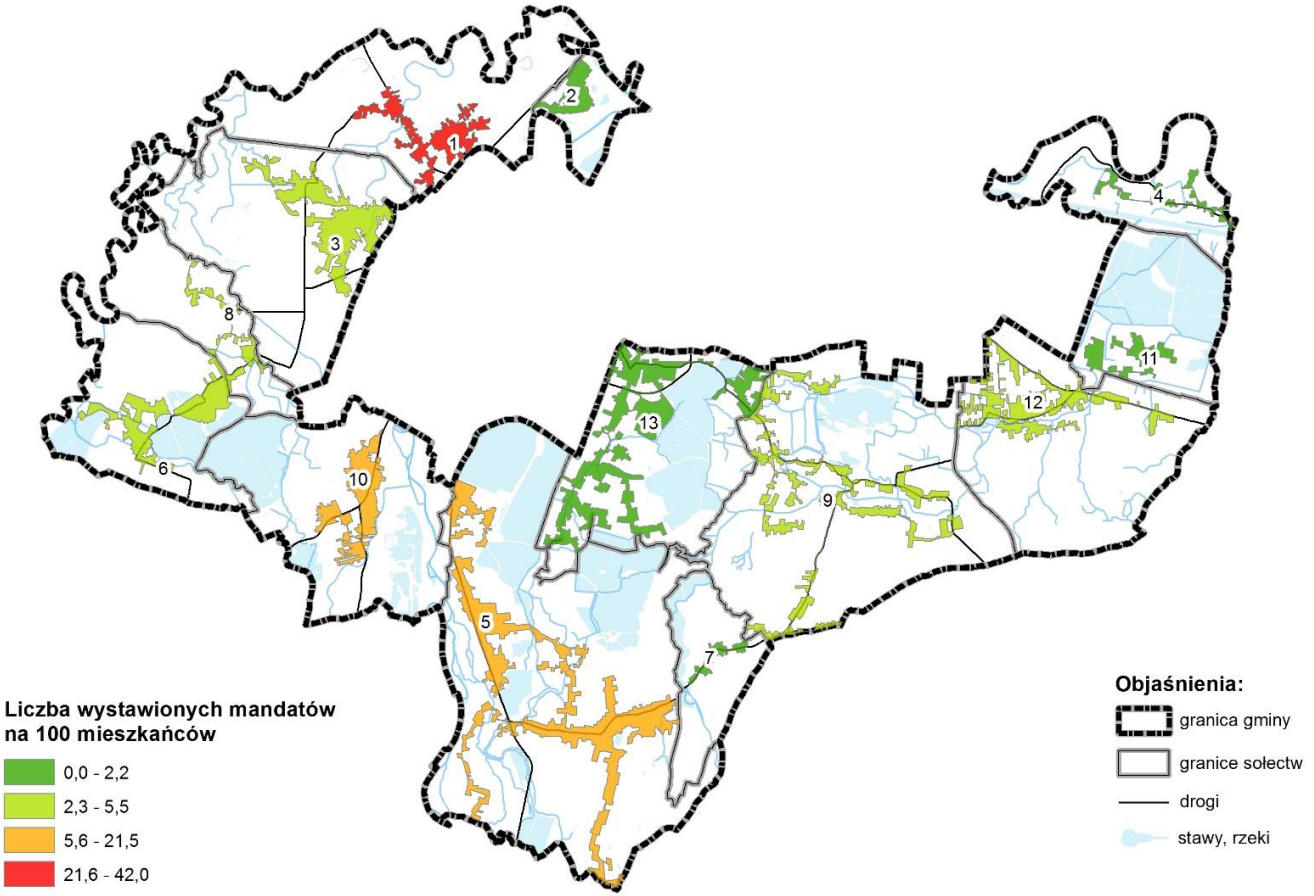
Rysunek 4. Liczb osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym

Do prowadzenia działań rewitalizacyjnych niezbędne jest rozpoznanie problemów społecznych, które występują na danym obszarze. Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie Oświęcim wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Warto zaznaczyć, iż na przestrzeni lat 2011- 2015 zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. W 2015 roku takie świadczenia pobierało 255 rodzin, czyli o 60 mniej niż w 2011 roku. Zgodnie zdanymi Głównego Urzędu Statystycznego wydatki na pomoc społeczną w gminie Oświęcim w 2014 roku wyniosły 1 766 000 zł. Udział rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców w 2014 roku wyniósł 1,39%. Obliczenia wskaźnika **liczby rodzin korzystających ze świadczeń socjalnych na 100 mieszkańców (2015)** na poziomie wyznaczonych jednostek urbanistycznych, zostały wykonane w sposób analogiczny jak w przypadku liczby osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wyniki przedstawiono w zestawieniu zbiorczym (**tabela 7**).

Bezpieczeństwo publiczne jest nieodzownym elementem wpływającym na jakość życia mieszkańców. Na jego obniżenie wpływają wszelkie zdarzenia, które dotyczą łamania prawa. W interesie gminy leży, aby ilość wykroczeń i przestępstw była jak najmniejsza. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Komisariat Policji w Oświęcimiu, na terenie gminy w 2015 roku wystawiono łącznie 1994 mandatów, z czego większość dotyczyła wykroczeń drogowych (1844). Wskaźnik przestępczości w gminie, który rozumiany jest jako liczba wystawionych mandatów na 100 mieszkańców wyniósł 12,6%. Natomiast uwzględniając jedynie mandaty porządkowe wartość ta wyniosła 1,0%. Obliczenia wskaźnika dotyczącej **liczby wystawionych mandatów na 100 mieszkańców (2015)** na poziomie wyznaczonych jednostek urbanistycznych, zostały wykonane w sposób analogiczny jak w przypadku wskaźnika dotyczącego liczby osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wartości wynikowe dla poszczególnych jednostek uwzględnia **tabela 7**.

Rysunek 5. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń socjalnych na 100 mieszkańców

Rysunek 6. Liczba wystawionych mandatów na 100 mieszkańców

V. ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ

ETAP 1

Zgodnie z art. 9 ustawy o rewitalizacji kryzys w sferze społecznej dotyczy szczególnie takich zjawisk jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Zestawienie wartości wybranych do analizy wskaźników dla sfery społecznej zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 7. Wartości wskaźników sfery społecznej w sołectwie

Jednostka	Bezrobocie	Ubóstwo	Przestępczość	Edukacja	Aktywność społeczna i obywatelska
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym [%]	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na 100 mieszkańców [%]	Liczba wystawionych mandatów na 100 mieszkańców [%]	Średnie wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty [%]	Frekwencja w wyborach parlamentarnych [%]
1	3,76	1,47	41,92	69,30	61,50
2	2,28	1,67	0,17	69,30	66,06
3	3,94	1,76	3,60	67,70	64,54
4	4,41	3,48	0,00	74,60	48,52
5	3,60	1,25	15,36	81,60	58,18
6	3,12	1,01	5,48	55,60	57,01
7	2,96	2,63	0,24	81,60	51,83
8	2,44	1,31	2,88	55,60	57,79
9	3,37	1,04	4,85	63,70	59,67
10	3,22	1,55	21,55	64,30	63,96
11	4,17	1,90	2,22	74,60	65,46
12	4,11	1,74	4,96	74,60	59,70
13	3,23	0,77	1,74	81,60	66,35

ETAP 2

Ze uwagi na fakt, iż wskaźniki zapisane są w różnych jednostkach i przedziałach, a także opisują niepowiązane ze sobą zjawiska, ich porównywanie jest utrudnione. Dlatego też w kolejnym etapie pracy należy znormalizować wartości wskaźników, zgodnie ze wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \overline{x_j}}{S_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika *j* dla jednostki urbanistycznej *i*,

x_{ij} – wartość wskaźnika *j* dla jednostki urbanistycznej *i*,

$\overline{x_j}$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j,

S_j – odchylenie standardowe wskaźnika *j*.

Tabela 8. Wartości wskaźników dla sfery społecznej w sołectwach po normalizacji

Jednostka	Bezrobocie	Ubóstwo	Przestępczość	Edukacja	Aktywność społeczna i obywatelska
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym [%]	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na 100 mieszkańców [%]	Liczba wystawionych mandatów na 100 mieszkańców [%]	Średnie wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty [%]	Frekwencja w wyborach parlamentarnych [%]
1	0,53	-0,28	2,94	-0,12	0,28
2	-1,84	0,02	-0,69	-0,12	1,14
3	0,81	0,14	-0,39	-0,30	0,85
4	1,57	2,62	-0,70	0,50	-2,19
5	0,28	-0,59	0,63	1,31	-0,35
6	-0,50	-0,93	-0,23	-1,71	-0,57
7	-0,75	1,39	-0,68	1,31	-1,56
8	-1,59	-0,50	-0,45	-1,71	-0,43
9	-0,10	-0,89	-0,28	-0,77	-0,07
10	-0,34	-0,16	1,17	-0,70	0,74
11	1,18	0,35	-0,51	0,50	1,03
12	1,09	0,11	-0,27	0,50	-0,07
13	-0,33	-1,29	-0,55	1,31	1,20

W przypadku wskaźników charakteryzujących poziom edukacji oraz aktywność społeczną i obywatelską, gdzie wysoka wartość wskaźnika jest zjawiskiem pozytywnym (stymulanta), wartości otrzymane po normalizacji zostały pomnożone przez (-1).

ETAP 3

W kolejnym etapie należy zsumować wartości poszczególnych wskaźników we wszystkich jednostkach urbanistycznych w jeden wskaźnik syntetyczny, zgodnie ze wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk,

n – liczba wskaźników (cech),

t_{ij} – wartość wskaźnika *j* dla jednostki urbanistycznej *i.*

Tabela 9. Wartości wskaźnika syntetycznego dla wyznaczonych jednostek w sołectwach

Jednostka	Bezrobocie	Ubóstwo	Przestępczość	Edukacja	Aktywność społeczna i obywatelska	Wskaźnik syntetyczny
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym [%]	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na 100 mieszkańców [%]	Liczba wystawionych mandatów na 100 mieszkańców [%]	Średnie wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty [%]	Frekwencja w wyborach parlamentarnych [%]	
1	0,53	-0,28	2,94	0,12	-0,28	**3,04**
2	-1,84	0,02	-0,69	0,12	-1,14	**-3,53**
3	0,81	0,14	-0,39	0,30	-0,85	**-0,01**
4	1,57	2,62	-0,70	-0,50	2,19	**5,18**
5	0,28	-0,59	0,63	-1,31	0,35	**-0,64**
6	-0,50	-0,93	-0,23	1,71	0,57	**0,63**
7	-0,75	1,39	-0,68	-1,31	1,56	**0,20**
8	-1,59	-0,50	-0,45	1,71	0,43	**-0,41**
9	-0,10	-0,89	-0,28	0,77	0,07	**-0,43**
10	-0,34	-0,16	1,17	0,70	-0,74	**0,63**
11	1,18	0,35	-0,51	-0,50	-1,03	**-0,51**
12	1,09	0,11	-0,27	-0,50	0,07	**0,50**
13	-0,33	-1,29	-0,55	-1,31	-1,20	**-4,68**

ETAP 4

Dodatnia wartość wskaźnika syntetycznego w danej jednostce urbanistycznej oznacza kryzys w sferze społecznej, dotyczący zjawisk takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji oraz niewystarczający poziom aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców gminy Oświęcim. W **tabeli 10** zaprezentowano zdegradowane jednostki urbanistyczne na terenie gminy.

Tabela 10. Obszary zdegradowane w sferze społecznej na terenie gminy Oświęcim

Jednostka	Nazwa	Sfera społeczna
1	Babice	+
2	Broszkowice	-
3	Brzezinka	-
4	Dwory Drugie	+
5	Grojec	-
6	Harmęże	+
7	Łazy	+
8	Pławy	-
9	Poręba Wielka	-
10	Rajsko	+
11	Stawy Monowskie	-
12	Włosienica	+
13	Zaborze	-

Uwagi: + obszary zdegradowane, - obszary niezdegradowane

VI. ANALIZA POZOSTAŁYCH SFER

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji analizie poddano negatywne zjawiska w pozostałych sferach tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Analiza zjawisk kryzysowych w powyższych sferach oparta została o metody ilościowe oraz jakościowe.

SFERA GOSPODARCZA

Sferę gospodarczą kształtują czynniki, które mają wpływ na procesy społeczno-ekonomiczne, warunkujące kierunki i dynamikę rozwoju, zarówno lokalnego, jak i regionalnego. Stąd też przemiany gospodarcze znajdują swoje odbicie również na innych płaszczyznach, głównie w sferze społecznej oraz technicznej.

Kryzys w sferze gospodarczej oceniono na podstawie analizy wskaźnika przedstawiającego odsetek przedsiębiorców reprezentujących daną jednostkę urbanistyczną. Otrzymane wartości przyrównano do wyliczonej średniej dla gminy (4,2%). Jeżeli wartość wskaźnika była niższa od średniej dla gminy, jednostkę urbanistyczną klasyfikowano jako zdegradowaną w sferze gospodarczej. Dane dotyczące liczby przedsiębiorców pozyskano z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Wśród zdegradowanych jednostek w sferze gospodarczej znalazły się Broszkowice, Dwory Drugie, Harmęże, Łazy, Pławy oraz Stawy Monowskie **(tabela 11)**.

Tabela 11. Odsetek przedsiębiorców w wyznaczonych jednostkach urbanistycznych na poziomie sołectw

Jednostka	Nazwa	Liczba przedsiębiorców [os.]	Liczba mieszkańców ogółem [os.]	Odsetek przedsiębiorców [%]	Kryzys w sferze gospodarczej
1	Babice	120	1911	6,3%	-
2	Broszkowice	22	598	3,7%	+
3	Brzezinka	114	2332	4,9%	-
4	Dwory Drugie	11	316	3,5%	+
5	Grojec	142	3124	4,5%	-
6	Harmęże	16	693	2,3%	+
7	Łazy	15	419	3,6%	+
8	Pławy	9	382	2,4%	+
9	Poręba Wielka	100	2205	4,5%	-
10	Rajsko	92	1550	5,9%	-
11	Stawy Monowskie	10	315	3,2%	+
12	Włosienica	72	1613	4,5%	-
13	Zaborze	170	2874	5,9%	-

Uwagi: średni odsetek przedsiębiorców dla sołectw wynosi 4,24%; + kryzys, - brak kryzysu.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Kryzys w sferze środowiskowej zdiagnozowano na podstawie wielkości emisji pyłów PM10 oraz zagrożenia powodzią. W 2013 roku na terenie gminy przeprowadzona została inwentaryzacja szkodliwych gazów i pyłów na potrzeby „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Oświęcim". Emisję powierzchniową oszacowano na podstawie ankietyzacji. Jeżeli w wyznaczonej jednostce urbanistycznej stwierdzono, iż udział emisji powierzchniowej pyłów PM10 w skali roku przekraczał średnią wartość dla gminy (2,36 MG/GJ), jednostkę klasyfikowano jako zdegradowaną w sferze środowiskowej. Ponadto za zdegradowane uznano również jednostki, na terenie których występowało zagrożenie powodziowe (dane ISOK). Za zdegradowane w sferze środowiskowej uznano: Babice, Broszkowice, Dwory Drugie, Harmęże, Pławy, Rajsko, Stawy Monowskie, Włosienicę i Zaborze. Powyższe informacje zestawiono w **tabeli 12.**

Tabela 12. Emisja powierzchniowa PM10 oraz tereny zagrożone powodzią w podziale na jednostki urbanistyczne na terenie gminy Oświęcim

Jednostka	Nazwa	Emisja PM10		Emisja PM10 powyżej średniej	Zagrożenie powodzią
		[MG/GJ]	Udział [%]		
1	Babice	0,027	0,1	-	+
2	Broszkowice	0,440	1,3	-	+
3	Brzezinka	1,511	4,6	-	-
4	Dwory Drugie	0,868	2,6	-	+
5	Grojec	3,066	9,3	+	-
6	Harmęże	5,648	17,1	+	+
7	Łazy	0,368	1,1	-	-
8	Pławy	4,192	12,7	+	+
9	Poręba Wielka	1,989	6,0	-	-
10	Rajsko	3,527	10,7	+	-
11	Stawy Monowskie	0,089	0,3	-	+
12	Włosienica	2,363	7,1	-	+
13	Zaborze	9,005	27,2	+	-
	Suma	33,09	100		

Uwagi: + kryzys, - brak kryzysu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Oświęcim" oraz map zagrożenia powodziowego ISOK.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Sferę przestrzenno-funkcjonalną przeanalizowano pod kątem dostępności komunikacji publicznej. Do jej oceny posłużyły następujące wskaźniki: średnia odległość od przystanku komunikacji publicznej oraz liczba kursów komunikacji publicznej na dobę w dniu roboczym na 100 mieszkańców.

1. **Dane**

   a. Przystanki komunikacji publicznej

      - Dane w postaci punktowego pliku shapefile zawierającego przystanki wraz z nazwami

   b. Liczba kursów dla każdego przystanku

      - Ze strony MZK Oświęcim pozyskano rozkład jazdy dla każdego przystanku

   c. Dane ludnościowe dotyczące każdej jednostki urbanistycznej

2. **Przetwarzanie danych**

   a. Przystanki komunikacji publicznej:

      - Dla każdej grupy przystanków o tej samej nazwie utworzono centroid
      - Następnie dla wszystkich centroidów wygenerowano poligony Thiessena
      - Wyznaczono części wspólne poligonów oraz jednostek urbanistycznych (komórki)

   b. Liczba kursów dla każdego przystanku:

      - Obliczono liczbę kursów na dobę w dniu roboczym dla każdej grupy przystanków o tej samej nazwie

   c. Dane ludnościowe:

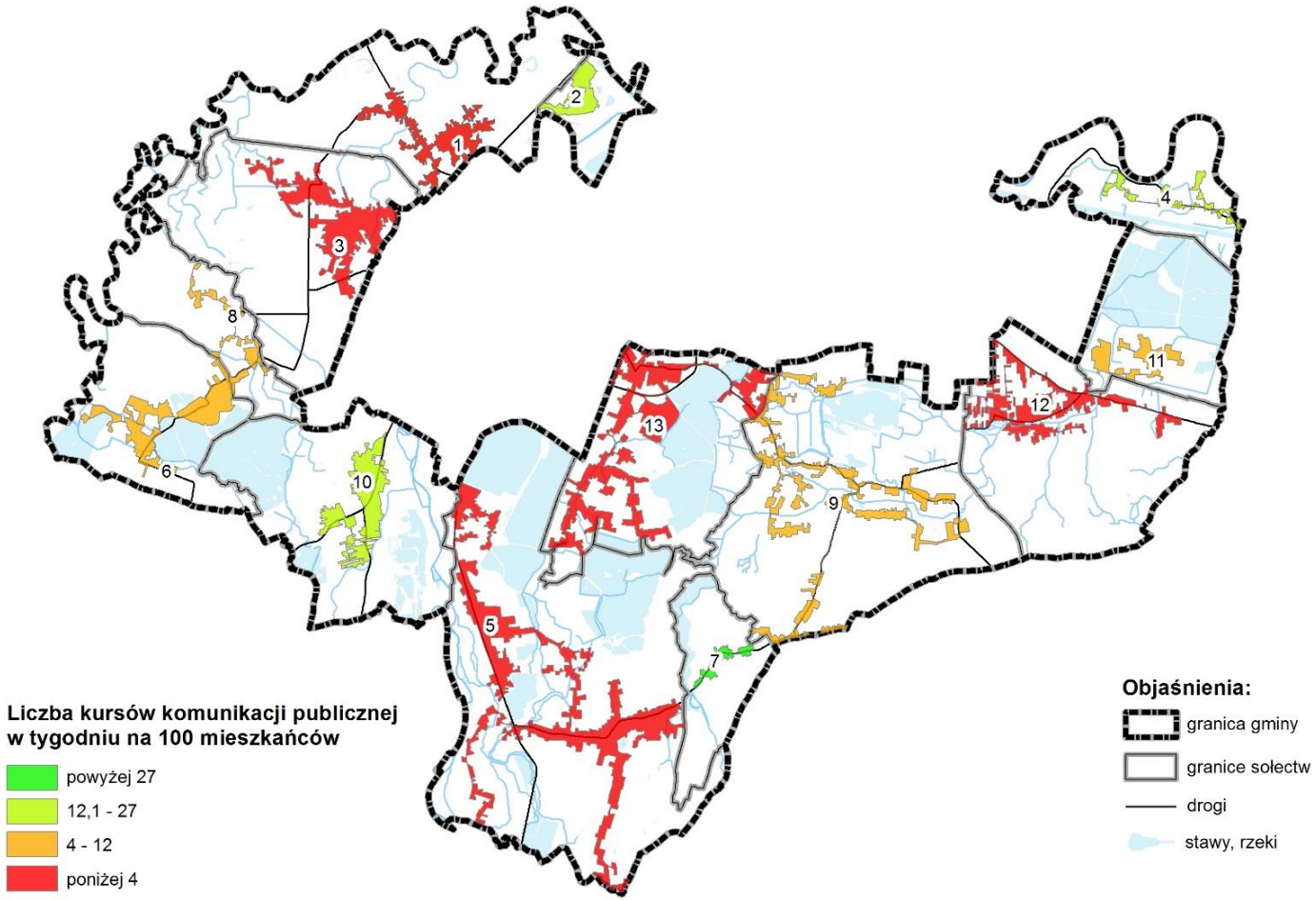
      - Wskazano liczbę mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

3. **Analiza danych**

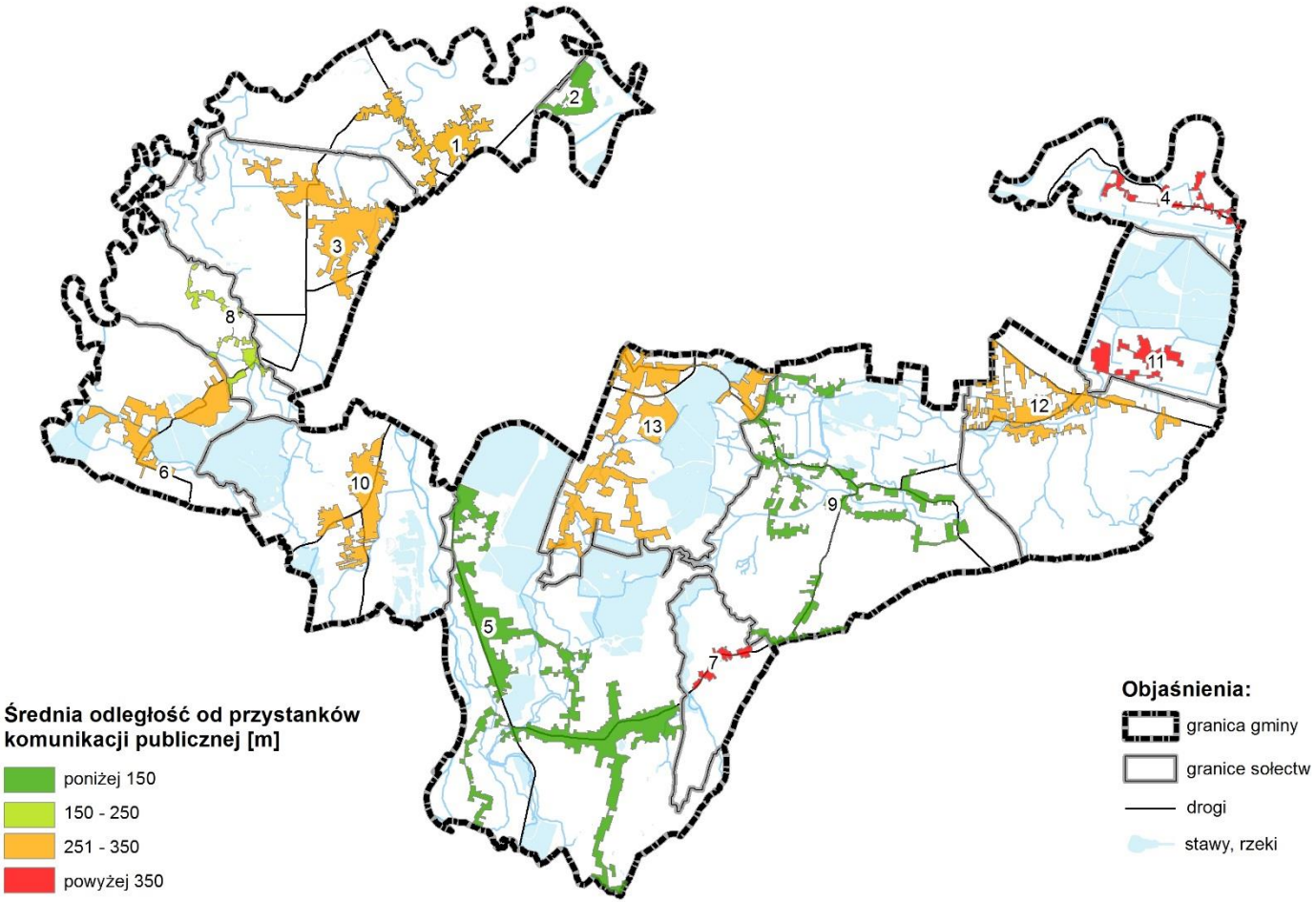
   a. Przystanki komunikacji publicznej:

      - Obliczono liczbę kursów na dobę w dniu roboczym na 100 mieszkańców danej jednostki

4. **Wizualizacja danych**

Rysunek 7. Liczba kursów komunikacji publicznej na dobę w dniu roboczym na 100 mieszkańców w 2016 roku

Rysunek 8. Średnia odległość od przystanku komunikacji publicznej w 2016 roku

Za zdegradowane w sferze przestrzenno-funkcjonalnej uznano te jednostki, które w co najmniej jednym ze wskaźników znajdowały się w najniższej klasie. Są to: Babice, Brzezinka, Dwory Drugie, Grojec, Łazy, Stawy Monowskie, Włosienica i Zaborze.

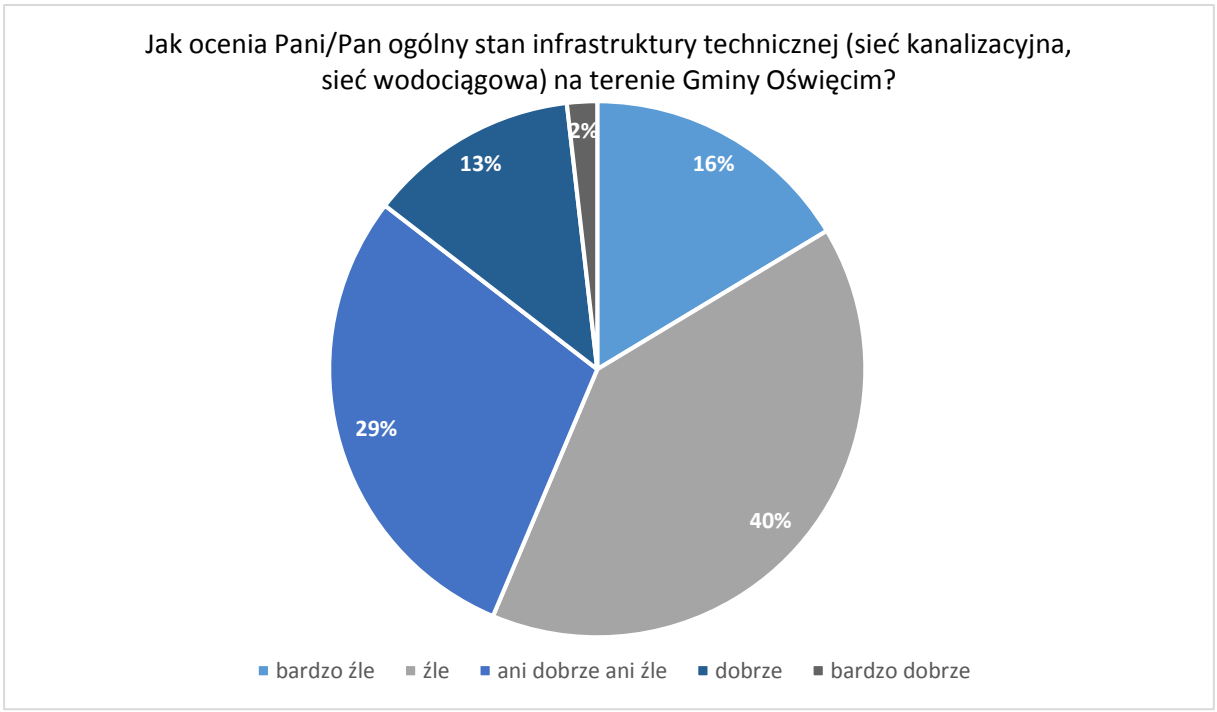
SFERA TECHNICZNA

Według *art. 9 ust. 1 pkt 4 ustawy o rewitalizacji*, analiza sfery technicznej powinna obejmować takie zagadnienia jak: degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych (w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym) oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Sferę techniczną przeanalizowano na podstawie wskaźników jakościowych udostępnionych przez Urząd Gminy Oświęcim. Ocenie poddano stan techniczny budynków gminnych zlokalizowanych na terenie gminy. Niezadowalający stan techniczny budynków występujących w danej jednostce urbanistycznej stanowił uzasadnienie, aby zaklasyfikować obszar jako zdegradowany w sferze technicznej. Za zdegradowane w tej sferze uznano następujące jednostki: Babice, Brzezinka, Harmęże i Włosienica.

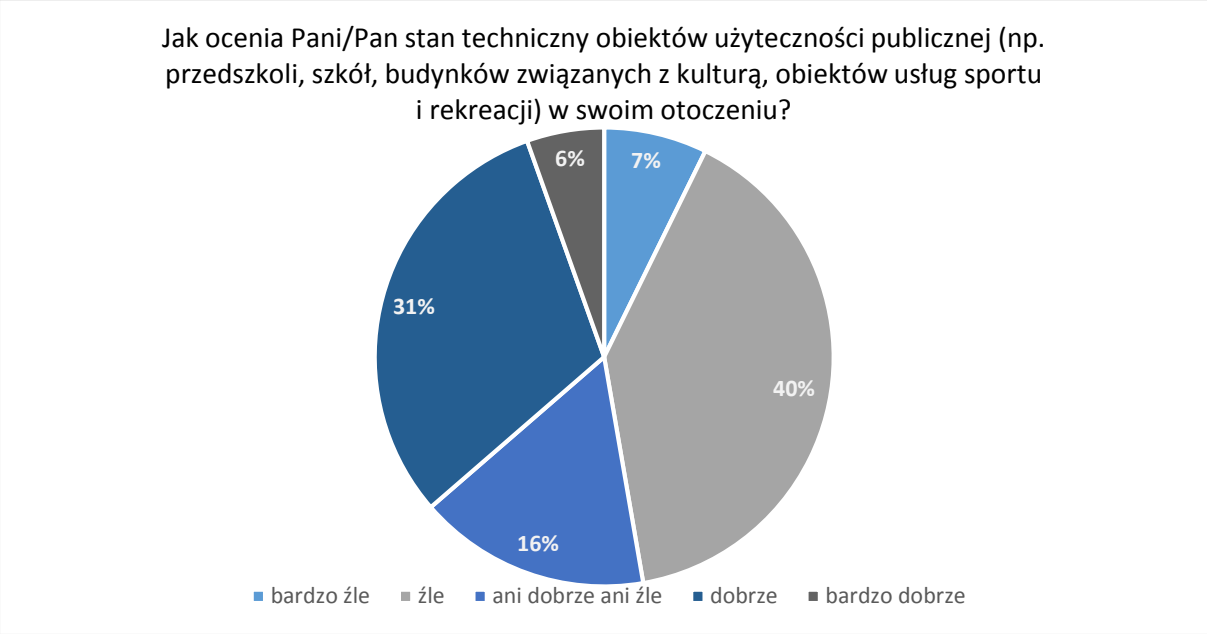
Uzupełnieniem oceny sfery technicznej są wyniki ankiety przygotowanej w formie elektronicznej, skierowanej do mieszkańców gminy Oświęcim w celu poznania ich opinii oraz oczekiwań. Kwestionariusz ankiety dostępny był na oficjalnej stronie internetowej Gminy Oświęcim. Badanie przeprowadzono w dniach 17 czerwca – 14 lipca 2016 roku. Odpowiedzi 55 respondentów zaprezentowano poniżej.

Ponad połowa ankietowanych oceniła stan infrastruktury technicznej na terenie gminy Oświęcim jako zły (40%) bądź bardzo zły (16%). Neutralne odpowiedzi „ani dobrze, ani źle" stanowiły 29% wskazań. Jedynie 15% ankietowanych udzieliło pozytywnej odpowiedzi (**rycina 6**).

Rycina 6. Stan infrastruktury technicznej w ocenie mieszkańców

W przypadku pytania o stan techniczny obiektów użyteczności publicznej, takich jak np. przedszkola, szkoły, budynki związane z kulturą, obiekty usług sportu i rekreacji (**rycina 7**), opinie były podzielone. Najczęściej pojawiała się odpowiedź „źle" (40%), a ponadto 16% udzieliło odpowiedzi „bardzo źle". Z drugiej strony aż 37% ankietowanych oceniło je pozytywnie, z czego 6% bardzo dobrze. Natomiast 16% respondentów wskazało odpowiedź „ani dobrze, ani źle".

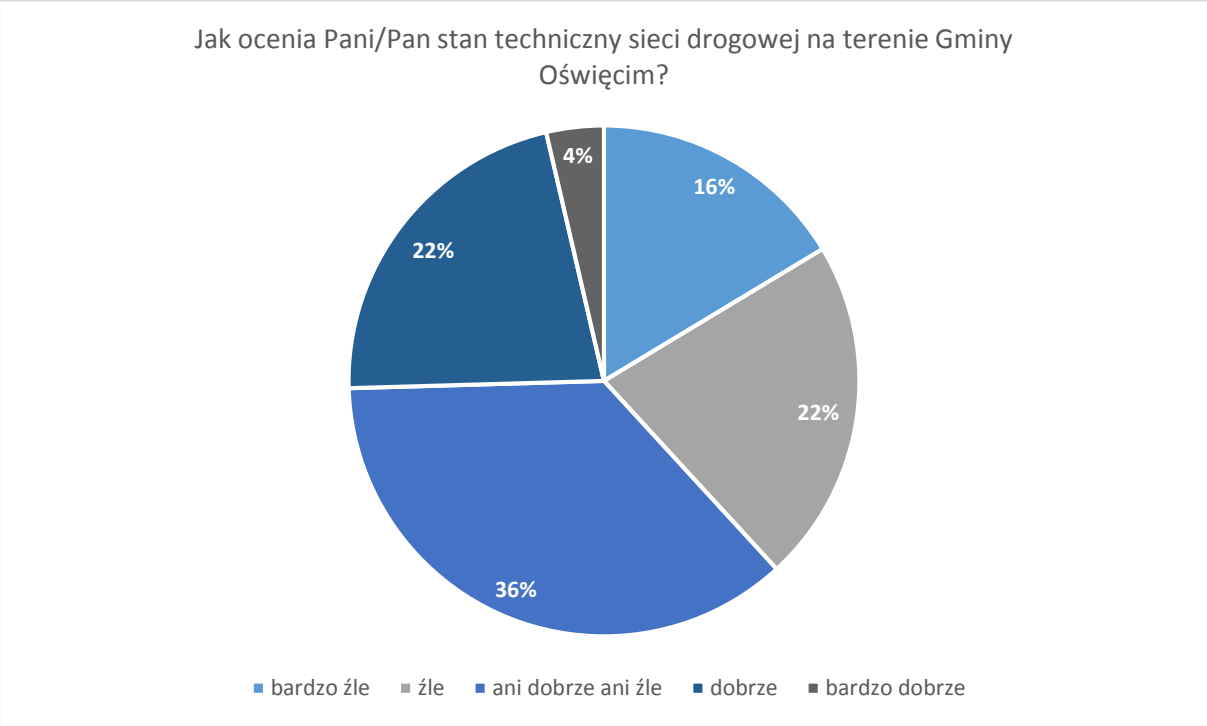
Rycina 7. Stan obiektów użyteczności publicznej w ocenie mieszkańców

Respondentów poproszono również o wskazanie obiektów użyteczności publicznej, które ich zdaniem powinny zostać zmodernizowane w pierwszej kolejności. Zdaniem największej liczby osób nowe inwestycje powinny dotyczyć szkoły podstawowej w Babicach (25,5% ankietowanych) oraz boiska sportowego, które znajduje się w jej otoczeniu (18,2% ankietowanych). W dalszej kolejności wskazywano na potrzebę modernizacji przedszkola w Brzezince (14,6%) oraz szkoły podstawowej w Porębie Wielkiej (12,73%). Zestawienie najczęściej udzielanych odpowiedzi przedstawiono w **tabeli 13**.

Tabela 13. Najczęściej wskazywane przez respondentów obiekty użyteczności publicznej wymagające modernizacji

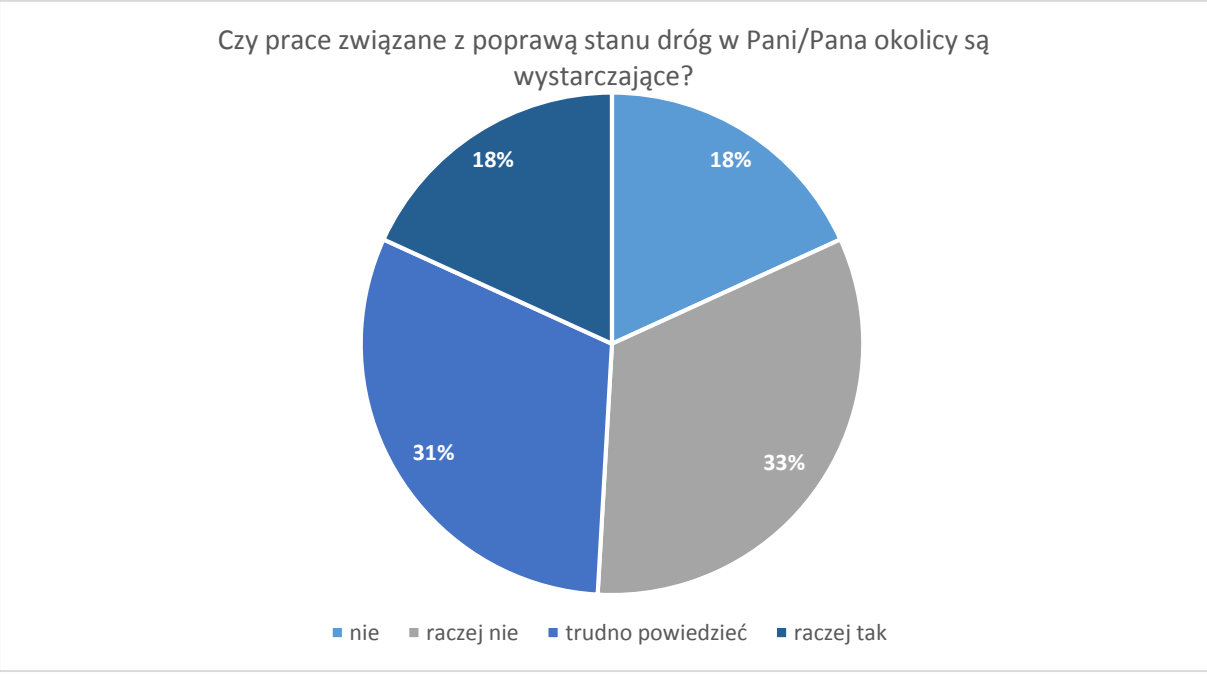
Obiekt użyteczności publicznej	Liczba wskazań	Odsetek wskazań [%]
Szkoła Podstawowa w Babicach	14	25,45
Boisko przy szkole w Babicach	10	18,18
Przedszkole w Brzezince	8	14,55
Szkoła Podstawowa w Porębie Wielkiej	7	12,73
Ośrodek Zdrowia w Grojcu	4	7,27
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	4	7,27
Szkoła Podstawowa w Brzezince	4	7,27

Stan techniczny sieci drogowej został oceniony przez ankietowanych mieszkańców gminy niejednoznacznie. Największy odsetek osób (36%) odpowiedział, że jest „ani dobrze, ani źle". Co czwarty badany oceniał stan dróg pozytywnie, natomiast niezadowolonych było 38% respondentów (**rycina 8**).

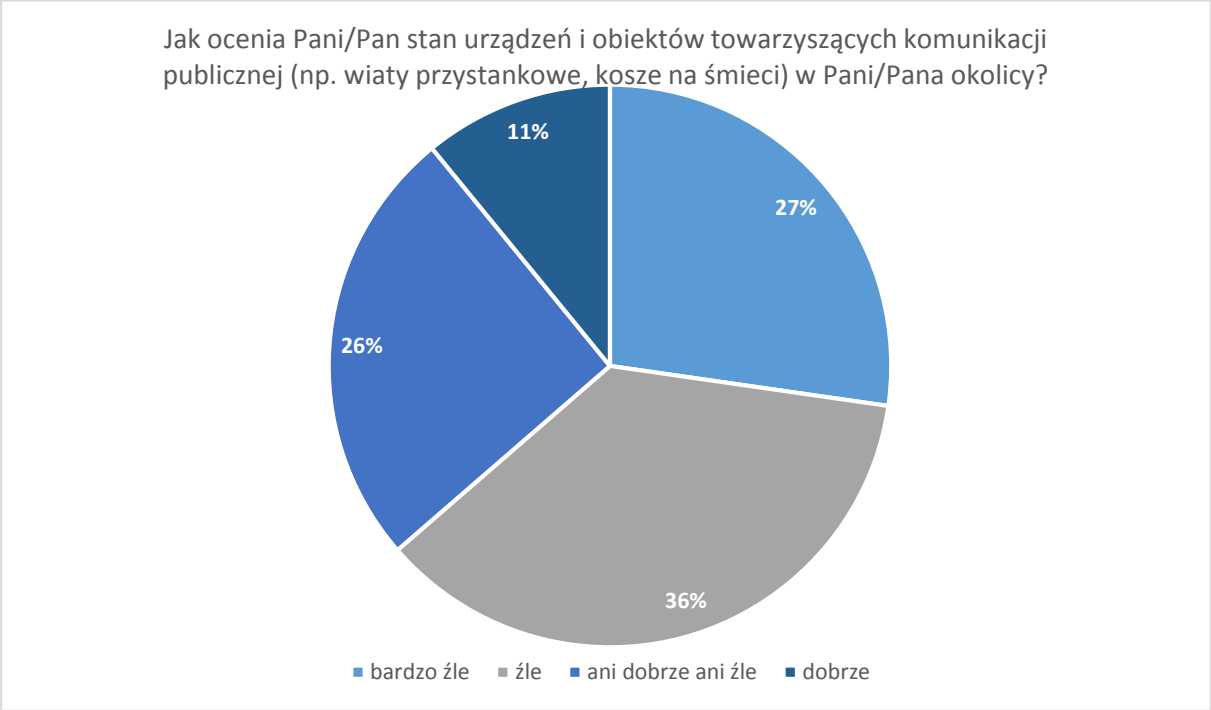
Rycina 8. Stan techniczny sieci drogowej w ocenie mieszkańców

Ponad połowa respondentów miała negatywne odczucia przy pytaniu o to, czy prace związane z poprawą stanu dróg na terenie są wystarczające (**rycina 9**). Kolejne 31% osób nie miało zdania na ten temat, a jedynie 18% osób było umiarkowanie zadowolonych, wskazując odpowiedź „raczej tak".

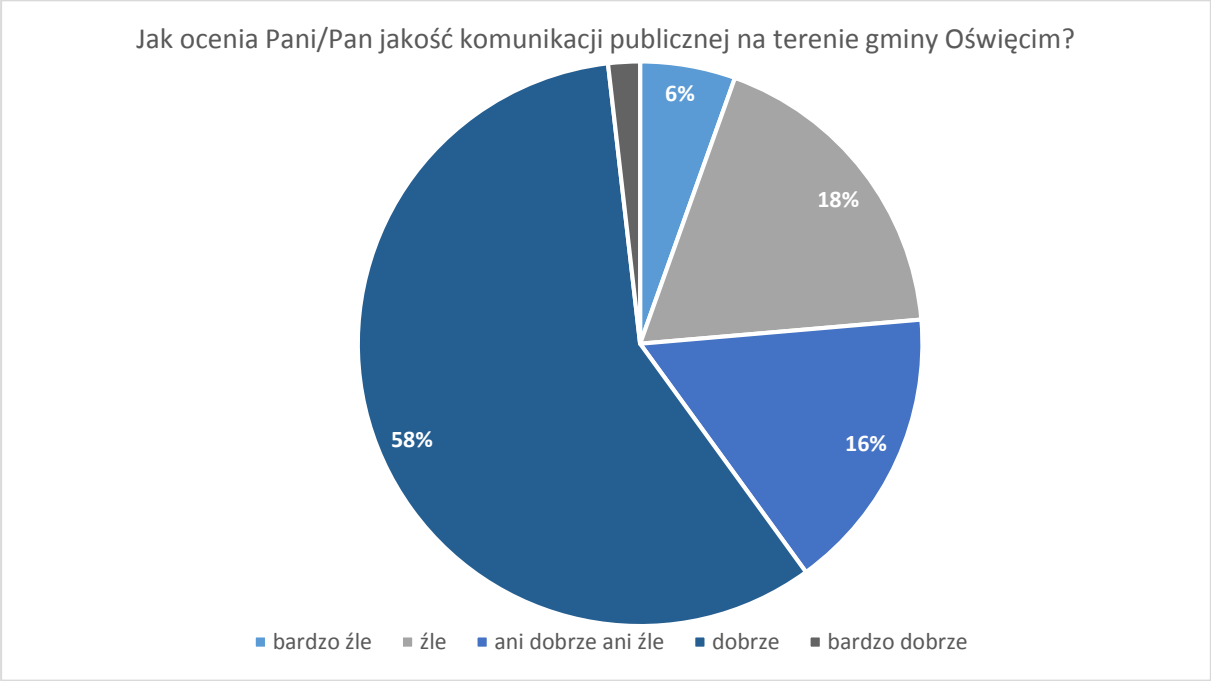
Rycina 9. Opinia mieszkańców na temat prac związanych z poprawą stanu dróg

Ankietowani byli dość zgodni w kwestii oceny stanu urządzeń i obiektów towarzyszących komunikacji publicznej, takich jak wiaty przystankowe, czy kosze na śmieci (**rycina 10**). Według 63% mieszkańców infrastruktura ta jest zła bądź bardzo zła. Kolejnych 26% osób wskazało, że jest „ani dobrze, ani źle". Pozytywne odczucia z tym zagadnieniem miało 11% badanych.

Rycina 10. Stan urządzeń i obiektów towarzyszących komunikacji publicznej w ocenie mieszkańców

Należy podkreślić, iż o ile ankietowani mieszkańcy negatywnie oceniali stan obiektów małej infrastruktury towarzyszącej komunikacji publicznej, to ocena jej samej była diametralnie inna. Na pytanie dotyczące oceny jakości komunikacji publicznej na terenie gminy Oświęcim (**rycina 11**), aż 60% respondentów wskazywał odpowiedź „dobrze" lub „bardzo dobrze". Niezadowolonych było 24% ankietowanych, natomiast 16% wskazywało, że jest „ani dobrze, ani źle".

Rycina 11. Jakość komunikacji publicznej w ocenie mieszkańców

Wyniki badania ankietowego w dużej mierze były zbieżne z oceną przedstawioną przez Urząd Gminy w Oświęcimiu. Na podstawie opinii respondentów, do wcześniej wskazanych obszarów znajdujących się w kryzysie w sferze technicznej dołączono Porębę Wielka i Grojec. Należy podkreślić, iż badani respondenci wskazywali na braki w infrastrukturze drogowej i tzw. małej architekturze, jednocześnie wyrażali zadowolenie z jakości komunikacji publicznej.

VII. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

W wyniku analizy sfery społecznej oraz sfer dodatkowych, tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej, otrzymano macierz ukazującą problemy w poszczególnych jednostkach. W **tabeli 14** znakiem „+" zaznaczono występowanie negatywnych zjawisk w powyższych sferach. Dodatkowo kolorem czerwonym wyróżniono jednostki zdegradowane w sferze społecznej.

Tabela 14. Występowanie problemów w poszczególnych sferach

Jednostka	Nazwa	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Jednostka objęta kryzysem
1	**Babice**	**+**	**-**	**+**	**+**	**+**	**+**
2	Broszkowice	-	+	+	-	-	-
3	Brzezinka	-	-	-	+	+	-
4	**Dwory Drugie**	**+**	**+**	**+**	**+**	**-**	**+**
5	Grojec	-	-	+	+	+	-
6	**Harmęże**	**+**	**+**	**+**	**-**	**+**	**+**
7	**Łazy**	**+**	**+**	**-**	**+**	**-**	**+**
8	Pławy	-	+	+	-	-	-
9	Poręba Wielka	-	-	-	-	+	-
10	**Rajsko**	**+**	**-**	**+**	**-**	**-**	**+**
11	Stawy Monowskie	-	+	+	+	-	-
12	**Włosienica**	**+**	**-**	**+**	**+**	**+**	**+**
13	Zaborze	-	-	+	+	-	-

Uwagi: + kryzys, - brak kryzysu

Obszar zdegradowany stanowi sześć podobszarów zamieszkałych (zamieszkałych jednostek urbanistycznych), których łączna powierzchnia wynosi 275,78 ha, co stanowi 3,68% ogólnej powierzchni gminy. Zamieszkuje je 5015 osób, co stanowi 26,63% wszystkich mieszkańców gminy.

VIII. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Obszary zamieszkałe

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, iż na terenie gminy Oświęcim znajduje się sześć podobszarów obszaru zdegradowanego, które mogłyby podlegać rewitalizacji. Należy mieć jednak na uwadze zapisy ustawy o rewitalizacji, która wprowadza limity dotyczące maksymalnej powierzchni terenu obszaru rewitalizacji – 20% oraz maksymalnej liczby ludności, która nie może przekraczać 30%. Podstawą do wskazania części obszaru zdegradowanego jako obszaru rewitalizacji stały się powyższe ograniczenia oraz szczególna koncentracja negatywnych zjawisk w badanych jednostkach urbanistycznych. Wybrane tereny *zgodnie z art. 10 ust. 1. ustawy* mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, w których gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszarem rewitalizacji objęto dwa zamieszkałe podobszary obszaru zdegradowanego, będące jednocześnie zamieszkałymi jednostkami urbanistycznymi:

- Babice (jednostka nr 1)
- Dwory Drugie (jednostka nr 4)

Wskazany obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię **68,84 ha** (**0,92%** ogólnej powierzchni gminy) i jest zamieszkiwany przez **1 458 osób**, co stanowi **7,95%** ludności gminy Oświęcim.

Powyższe podobszary obszaru zdegradowanego zostały wskazane jako obszar rewitalizacji z uwagi na największe nasilenie problemów społecznych oraz występowanie kryzysu w trzech spośród czterech pozostałych sfer. Tereny te zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, w których gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Na wybranych terenach gmina zamierza realizować zadania własne zgodnie z *art. 8 ust. 1 ustawy,* co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców gminy Oświęcim.

Granice obszaru rewitalizacji przedstawione zostały jako **załącznik nr 1.**

Obszary niezamieszkałe

Zgodnie z zapisem ustawy (art. 10 pkt. 3) do obszaru rewitalizacji można dołączyć tereny poprzemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojskowe albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 oraz gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1. Na terenie gminy Oświęcim nie wyróżniono zdegradowanych obszarów niezamieszkałych.

IX. PODSUMOWANIE

Pierwszym etapem do stworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Oświęcim na lata 2016-2023 jest delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Analizy zrealizowane dla potrzeb niniejszej diagnozy mają charakter zarówno statyczny, jak również opisowy. Do prezentacji informacji i wskaźników posłużono się najnowszymi dostępnymi danymi statystycznymi i administracyjnymi. Informacje zamieszczone w tej diagnozie w zdecydowanej większości przypadków prezentują rozpatrywane zjawiska na koniec 2015 roku. Analizy zamieszczone w raporcie diagnostycznym mają charakter porównawczy (podział na jednostki urbanistyczne).

W wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej i procedury delimitacyjnej wskazano obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji, składający się z dwóch podobszarów obszaru zdegradowanego, które są zamieszkałymi jednostkami urbanistycznymi. Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji gmina Oświęcim realizować będzie działania mające na celu zapewnienie optymalnych warunków wychodzenia z kryzysu w sferze społecznej, a także w sferach pozostałych.

Zdefiniowanie podstawowych problemów i podjęcie kroków zmierzających do ich zniwelowania powinno przyczynić się do podniesienia poziomu i jakości życia mieszkańców.